

ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΒΥΖΑΝΤΙΑΚΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

ΙΣΤΟΡΙΑ

Ἡ ΚΟΣΜΟΚΡΑΤΟΡΙΑ ΤΩΝ ΡΩΜΑΙΩΝ

Ἡ ἑκτασίς τοῦ ρωμαϊκοῦ κράτους.

Τὸ μέγα ρωμαϊκὸν κράτος κατῴρθωσε διὰ τῆς μεγάλης αὐτοῦ δυνάμεως νὰ ὑποδουλώσῃ ὀλόκληρον σχεδὸν τὸν τότε γνωστὸν κόσμον. Ἡ Εὐρώπη κατὰ τὸ πλεῖστον, ἡ Μικρὰ Ἀσία καὶ ἡ Αἴγυπτος ἦσαν ὑπὸ τὴν κυριαρχίαν αὐτοῦ.

Κατὰ τὸ ἔτος 158 π. Χ. οἱ Ρωμαῖοι ὑπέταξαν τὸ μακεδονικὸν κράτος, τὸ ὁποῖον διὰ λαμπρῶν νικῶν ἵδρυσεν ὁ μέγας Ἀλέξανδρος, καὶ ἔκαμαν τὴν Μακεδονίαν ρωμαϊκὴν ἐπαρχίαν. Μετὰ δύο ἔτη ἀπὸ τῆς ὑποταγῆς τῆς Μακεδονίας οἱ Ρωμαῖοι ἀπέστειλαν ἐναντίον τῆς Ἑλλάδος τὸν στρατηγὸν Μόμμιον, ὁ ὁποῖος κατῴρθωσε νὰ κυριεύσῃ σχεδὸν ἀμαχητὶ τὴν Κόρινθον, τὴν πλουσιωτάτην τότε τῶν ἑλληνικῶν πόλεων. Μετὰ τὴν ὑποταγὴν τῆς Κορίνθου, ὅλαι αἱ ἑλληνικαὶ πόλεις ὑπεδουλώθησαν εἰς τὸ ρωμαϊκὸν κράτος καὶ τοιούτουτρόπως ἡ Ἑλλάς ἐγένετο ρωμαϊκὴ ἐπαρχία ὑπὸ τὸ ὄνομα Ἀχαΐα κατὰ τὸ ἔτος 146 π. Χ.

Ὅτε ἡ Ἑλλάς ὑπετάγη εἰς τοὺς Ρωμαίους, τὸ ρωμαϊκὸν κράτος ἐξετείνετο ὑπὸ τοῦ Ἀτλαντικοῦ ὠκεανοῦ μέχρι τοῦ ποταμοῦ Εὐφράτου καὶ ἀπὸ τοῦ Βρεττανικοῦ πορθμοῦ καὶ τῆς Βορείας θαλάσσης μέχρι τῶν καταρακτιῶν τοῦ Νείλου ποταμοῦ καὶ τῆς ἀφρικανικῆς ἐρήμου.

Ἡ ἐπίδρασις τῶν ἑλληνικῶν γραμμάτων καὶ τοῦ ἑλληνικοῦ πνεύματος ἐπὶ τῶν κατακτητῶν Ρωμαίων

Ἡ ὑποταγὴ τῆς Ἑλλάδος εἰς τὸ ρωμαϊκὸν κράτος συνετέλεσε τὰ μέγιστα εἰς τὴν διάδοσιν τῶν ἑλληνικῶν γραμμάτων καὶ τοῦ ἑλληνικοῦ πολιτισμοῦ μεταξὺ τῶν Ρωμαίων.

Ἡ ὠραία ἑλληνικὴ γλῶσσα, ἡ ἑλληνικὴ φιλοσοφία καὶ ἡ ρητορικὴ ἔκαμαν παλλήν ἐντύπωσιν εἰς τοὺς Ῥωμαίους, οἱ ὅποιοι ἐπεδόθησαν ἀμέσως ἀπὸ τὰ πρῶτα ἔτη εἰς τὴν σπουδὴν καὶ τὴν καλλιέργειαν αὐτῶν. Τόση ἦτο ἡ σημασία, τὴν ὁποίαν ἀπέδιδον εἰς τὰ ἑλληνικὰ γράμματα, ὥστε πολλοὶ πλούσιοι ἀριστοκράται προσελάμβανον Ἑλληνας διδασκάλους διὰ τὰ τέκνα των, οἱ δὲ αὐτοκράτορες ἐθεώρουν ὡς λίαν τιμητικὸν δι' αὐτοὺς νὰ λαλῶσι τὴν ἑλληνικὴν γλῶσσαν καὶ νὰ γράφωσιν ἑλληνιστί. Βραδύτερον ἡ ἑλληνικὴ γλῶσσα διεδόθη ἀκόμη περισσότερον καὶ εἰς αὐτὰς ἀκόμη τὰς λαϊκὰς τάξεις, ἰδρῦθησαν δὲ καὶ σχολαὶ ἑλληνικαὶ ἐν Ῥώμῃ καὶ ἀλλαχοῦ, εἰς τὰς ὁποίας ἐδιδάσκοντο πλὴν τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης καὶ ἡ ἑλληνικὴ φιλοσοφία καὶ ἡ ρητορικὴ. Ἡ τοιαύτη ἐξάπλωσις τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης μεταξὺ τῶν Ῥωμαίων συνετέλεσεν εἰς τὴν ἀναβίωσιν τοῦ ἑλληνισμοῦ καὶ τοῦ ἑλληνικοῦ ἔθνους.

Ἡ χριστιανισμός.

Καὶ ἐνῶ τὰ ἑλληνικὰ γράμματα τόσῃν ἐσημείωσαν πρόδον εἰς τὸ ρωμαϊκὸν κράτος, ὁ χριστιανισμὸς ἀφ' ἐτέρου, ἐμφανισθεὶς τὸν τρίτον αἰῶνα ἀπὸ τῆς ὑποταγῆς τῆς Ἑλλάδος, ἐνίσχυσε σημαντικώτατα τὸν ἑλληνισμὸν καὶ συνετέλεσεν εἰς τὴν εὐρύτεραν διάδοσιν τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης.

Ἡ χριστιανισμὸς ἦτο ἡ ὑψηλὴ ἐκείνη διδασκαλίᾳ τοῦ Θεοανθρώπου, ἡ ὁποία ἐκήρυξε τὴν ἰσότητά μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων, τὴν ἐλευθερίαν αὐτῶν, τὴν ἀλληλοβοήθειαν καὶ τὴν ἀμοιβαίαν ἀγάπην. Τὸ παρήγορον τοῦτο κήρυγμα παρέδωκαν εἰς τὸν κόσμον, οἱ Ἀπόστολοι διὰ τῶν Εὐαγγελίων αὐτῶν, τὰ ὁποῖα ἐγράφησαν εἰς ἑλληνικὴν γλῶσσαν.

Ἡ ἰδρυσις τῶν πρώτων ἐκκλησιῶν.

Μετὰ τὴν ἀνάληψιν τοῦ Χριστοῦ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ διεσπάρησαν εἰς διάφορα μέρη τοῦ κόσμου καὶ ἐκήρυττον τὸν χριστιανισμὸν εἰς τὴν ἑλληνικὴν γλῶσσαν. Κατ' αὐτὸν τὸν

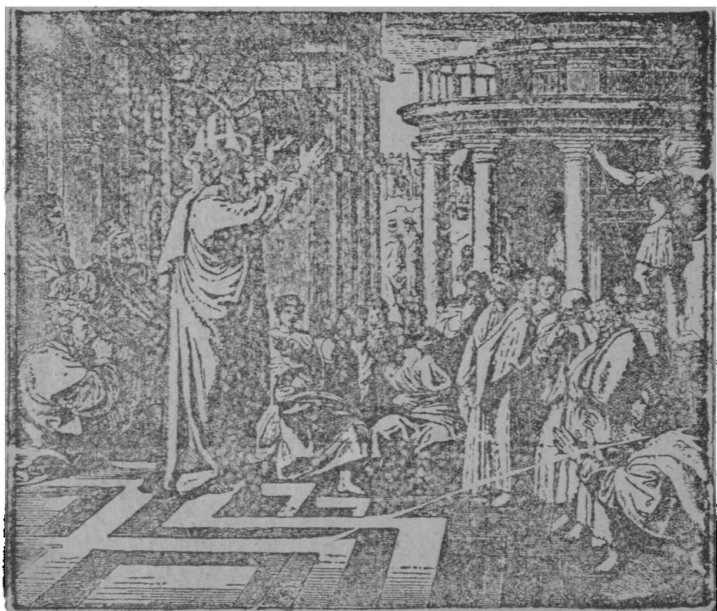
τρόπον ἢ ἑλληνικῆ γλώσσα οἰοῖτο καὶ εἰς τὰ πλέον μεμακρυσμένα σημεῖα τοῦ ρωμαϊκοῦ κράτους. Χριστιανισμὸς καὶ ἑλληνισμὸς συνεδέθησαν τότε εἰς τὸν κοινὸν ἀγῶνα τῆς ἐξάπλώσεως καὶ μετὰ πάροδον πολλῶν ἐτῶν κατέκτησαν τὸν κόσμον. Ἡ διάδοσις τοῦ χριστιανισμοῦ εἶχεν ὡς ἀποτέλεσμα τὴν ἰδρυσιν χριστιανικῶν ἐκκλησιῶν. Πλείσταί τοιαῦται ἐκκλησίαι χριστιανικαὶ ἰδρῦθησαν ὑπὸ τῶν Ἀποστόλων εἰς πολλὰς πόλεις τῆς Ἀνατολῆς, τῆς Συρίας, τῆς Μακεδονίας καὶ ἀλλαχοῦ. Αἱ σπουδαιότεραι καὶ ἀρχαιότεραι ἐκκλησίαι ἦσαν αἱ τῆς Ἀντιοχείας, τῆς Ἐφέσου, τῆς Συμῶνης, τῆς Καισαρείας, τῆς Νικομηδείας, τῆς Κύπρου καὶ Κρήτης, τῆς Θεσσαλονίκης, τῶν Φιλιππῶν, τῆς Βεροίας, τῶν Ἀθηνῶν, τῆς Κορίνθου καὶ ἄλλαι.

Ἐ ἀπόστολος Παῦλος ἐν Ἀθήναις.

Αἱ περισσότεραι τῶν ἐκκλησιῶν τούτων ἰδρῦθησαν ὑπὸ τοῦ ἀποστόλου Παύλου. Ὁ ἀπόστολος οὗτος ἦτο κατ' ἔχρᾳς εἰδωολάτρης καὶ φανατικὸς τῶν χριστιανῶν διώκτης, ἀλλὰ κατόπιν ἠσπάσθη τὴν χριστιανικὴν θρησκείαν καὶ ἐγένετο ὁ πρωτεργάτης αὐτῆς.

Ὁ Παῦλος ἦτο ἀνὴρ ἐκτάκτου μορφώσεως καὶ εὐγλωττίας καὶ ἐγνώριζεν ἄριστα τὴν ἑλληνικὴν γλῶσσαν. Περιερχόμενος πολλὰς πόλεις τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, τῆς Μακεδονίας καὶ τῆς Ἑλλάδος ἐκήρυττε τὸ Εὐαγγέλιον καὶ ἰδρυσεν χριστιανικὰς ἐκκλησίας. Ὁ Παῦλος ἐπεσκέφθη καὶ τὰς Ἀθήνας, καθ' ἣν ἐποχὴν οἱ Ἀθηναῖοι ἐλάτρευον ἀκόμη τοὺς δώδεκα θεοὺς τοῦ Ὀλύμπου. Περιερχόμενος τὴν πόλιν τῶν Ἀθηνῶν ὁ Παῦλος ἔβλεπε τοὺς βωμοὺς καὶ τὰ ἀγάλματα τῶν ἀρχαίων θεῶν καὶ ἐλυπεῖτο πολὺ. Μεταξὺ τῶν πολλῶν βωμῶν, τοὺς ὁποίους εἶδεν ὁ Παῦλος, ἀνεκάλυψε καὶ ἓνα, ὁ ὁποῖος ἔφερε τὴν ἐπιγραφὴν «ἀγνώστῳ θεῷ». Τοῦτο ἔκαμεν εἰς αὐτὸν ἐντύπωσιν καὶ τὴν ἄλλην ἡμέραν παρουσιασθεὶς ἐνώπιον τοῦ Ἀρείου πάγου ὠμίλησε πρὸς τοὺς Ἀθηναίους περὶ τοῦ ἀγνώστου ἐκείνου θεοῦ, τὸν ὁποῖον ἐν ἀγνοίᾳ τῶν ἐλάτρευον οὗτοι.

« Ἄνδρες Ἀθηναῖοι, εἶπε, κηρύττω εἰς ὑμᾶς θεόν, τὸν ὁποῖον ἐν ἀγνοίᾳ λατρεύετε καὶ εἰς τὸν ὁποῖον ἔχετε ἰδρύσει βωμὸν με ἐπιγραφὴν «ἀγνώστῳ θεῷ». Οὗτος ὁ ἀγνωστος θεὸς σας εἶναι ὁ ἀληθὴς Θεός, ὁ ποιητὴς τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς, ὁ ὁποῖος δὲν κατοικεῖ εἰς χειροποιήτους ναοὺς, ἀλλ' εἶναι

Ὁ ἀπόστολος Παῦλος ἐν Ἀθήναις

πανταχοῦ παρῶν καὶ δίδει ζωὴν εἰς ὅλα κλπ.» Οἱ Ἀθηναῖοι ὅταν ἤκουσαν τὸ κήρυγμα τοῦτο τοῦ Παύλου, ἄλλοι μὲν ἤρριχσαν νὰ τὸν περιπαίξωσιν, ἄλλοι ἐζήτησαν νὰ τὸν ἀκούσωσι καὶ πάλιν καὶ ἄλλοι ἐπίστευσαν καὶ ἐβαπτίσθησαν ὑπ' αὐτοῦ τοῦ Παύλου. Μεταξὺ τῶν βαπτισθέντων ἦτο καὶ ὁ Διονύσιος ὁ ἀρεοπαγίτης, ὁ ὁποῖος ἐγένετο καὶ πρῶτος ἐπίσκοπος Ἀθηνῶν, καὶ μία γυνὴ ὀνομαζομένη Δάμαρις. Τοιοῦτοτρόπως ἰδρύθη ἐν Ἀθήναις ἡ πρώτη χριστιανικὴ ἐκκλησία.